

MARIJAMPOLĖS SPORTO CENTRO ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Marijampolės sporto centro (toliau – Centro) etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) – dokumentas, apibrėžiantis Centro administracijos, personalo, sporto specialistų – trenerių, instruktorių, kitų darbuotojų ir ugdytinių elgesio normas bei reglamentuojantis jų tarpusavio santykius.

2. Etikos kodeksas papildo Centro administracijos, personalo, sporto specialistų – trenerių, instruktorių, kitų darbuotojų, ugdytinių ir ugdytinių tėvų ar globėjų teises, pareigas ir atsakomybes, kurios yra reglamentuojamos Lietuvos Respublikos sporto įstatyme, Centro nuostatuose, Vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

3. Etikos kodekso paskirtis:

3.1. telkti Centro darbuotojus pripažinti ir vadovautis pagrindiniais elgesio ir veiklos vertybiniais principais: pagarbos žmogui ir jo privačiam gyvenimui, teisingumo, žmogaus teisių pripažinimo, atsakomybės, sąžiningumo, atidos ir solidarumo.

3.2. kurti Centre demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, kūrybingumą, profesinės kompetencijos tobulinimą bei dvasingumą;

3.3. įvardyti etikos požiūriu vengtiną elgesį;

3.4. teikti konfliktinių situacijų, susijusių su etikos principų nesilaikymu, vertinimo ir sprendimo rekomendacijas;

3.5. skatinti Centro darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas – svarbi bet kokios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Centro veikla.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Kodekse vartojamos sąvokos:

4.1. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

4.2. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

4.3. **Sporto specialistų** – trenerių ir instruktorių bei kitų darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

4.4. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštaringas bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

4.5. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

4.6. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

4.7. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

- 4.8. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.
- 4.9. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.
- 4.10. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
- 4.11. **Tolerancija** – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.
- 4.12. **Ugdytinis** – sportinio ugdymo proceso dalyvis.

III. KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

- 5. Etikos kodekso paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas Centro narių tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu vengtiną elgesį.
- 6. Esamus ir naujai priimtus darbuotojus skatinti laikytis ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę.
- 7. Formuoti Centro darbuotojų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą Centro veikla.
- 8. Padėti Centro bendruomenei vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.
- 9. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV. PAGRINDINIAI CENTRO ADMINISTRACIJOS, PERSONALO DARBUOTOJŲ, SPORTO SPECIALISTŲ – TRENERIŲ IR INSTRUKTORIŲ, KITŲ DARBUOTOJŲ IR UGDYTINIŲ ELGESIO BEI VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

- 10. Kiekvienas Centro bendruomenės narys – administracijos, personalo darbuotojai, sporto specialistai – treneriai ir instruktoriai, kiti darbuotojai bei ugdytiniai ir jų tėvai ar globėjai – privalo:
 - 10.1. laiku ir atsakingai vykdyti savo pareigas;
 - 10.2. gerbti kiekvieną žmogų, jo teises, valstybę ir jos institucijas. Nesitaikstyti su žmogaus teisėmis ir orumą pažeidžiančiu elgesiu;
 - 10.3. aktyviai palaikyti Centro siekius, garbingai atstovauti vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti įstaigą Lietuvoje bei užsienyje;
 - 10.4. vienodai bendradarbiauti su visais Centro bendruomenės nariais, nepaisant amžiaus, jų tautybės, rasės, lyties ir lytinės orientacijos, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ar politinių pažiūrų ir kt.
 - 10.5. siekti profesinio pripažinimo sąžiningu darbu ir visuomenine veikla;
 - 10.6. priešintis įvairioms diskriminacijos formoms, palaikyti teisėtus bendruomenės narių reikalavimus;
 - 10.7. būti mandagiu, tvarkingu, palaikyti tvarkingą ir saugią darbo vietą;
 - 10.8. neskelbti konfidencialios informacijos, kuri darbuotojui patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgaliotiems jos sužinoti;
 - 10.9. būti nepakančiam bet kokioms korupcijos apraiškoms;
 - 10.10. vykdant pareigybės aprašyme numatytas funkcijas, nesiekti neteisėtos naudos sau ir artimiesiems;
 - 10.11. nenaudoti alkoholio, psichotropinių ar narkotinių medžiagų. Netoleruoti seksualinio priekabiavimo apraiškų;
 - 10.12. tausoti ir atsakingai naudoti Centro turtą, medžiagų išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų ir investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus;
 - 10.13. pripažinti padarytas klaidas ir, jei įmanoma, jas ištaisyti;
 - 10.14. savo veikloje vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačiųjų interesų konflikto;

10.15. Sporto varžybose ir kituose renginiuose ar veiklose gerbti kitus, nevartoti necenzūrinės leksikos, nepažeidinėti varžybų ar renginio nuostatų, neįžeidinėti ir pagarbiai elgtis su visais treniruotėse, varžybose ar renginyje esančiais asmenimis.

V. ADMINISTRACIJOS PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

11. Centro vadovai užtikrina priimamų sprendimų ir veiksmų viešumą ir, jei reikia, pateikia priimamų sprendimų motyvus:

11.1. pavaldiems darbuotojams ir kitiems bendruomenės nariams teikia reikalingą informaciją: apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.

11.2. teisingai paskirsto darbo krūvį ar atskiras užduotis pavaldiniams.

11.3. teisingai ir išsamiai nagrinėja pavaldžių darbuotojų ir ugdytinių pasiūlymus bei prašymus, geba pagrįstai ir taktiškai atmesti neteisėtas užklausas.

12. Nesinaudoja Centro nuosavybe ar valstybės patikėtais materialiniais bei finansiniais resursais asmeniniais tikslais.

13. Suteiktas galias naudoja tik bendruomenės interesams ginti.

VI. PERSONALO IR KITŲ DARBUOTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

14. Personalo ir kiti darbuotojai darbo etiką ir Centro nuostatas pažeidžia, jei:

14.1. netaktiškai elgiasi su kolegomis, administracija, sporto – specialistais treneriais, instruktoriais ar ugdytiniais;

14.2. dalyvauja negarbinguose sandoriuose, eskaluoja smulkmeniškų konfliktus ir intrigas;

14.3. nepagarbiai atsiliepia apie Centro darbuotojo darbą ir asmenines savybes;

14.4. paviešina ar viešai aptarinėja konfidencialią informaciją apie kolegas, ugdytinius ar Centrą;

14.5. piktnaudžiauja pareigomis, siekiant gauti neteisėtų pajamų sau ir kitiems asmenims;

14.6. Centro materialinius ir finansinius išteklius naudoja politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

15. Tarpusavio santykiuose atsiradus konfliktinėms situacijoms, elgiasi tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklauso visų pusių ir ieško bendro sprendimo.

VII. SPORTO SPECIALISTŲ – TRENERIŲ IR INSTRUKTORIŲ PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

16. Objektyviai, remdamiesi moksliniais metodais vertina ugdytinių pastangas ir atliktus darbus, atskleidžia nepanaudotas galimybes, dirba komandoje – pataria ir padeda vieni kitiems siekiant vieno tikslo.

17. Laikosi kolegialumo principo ir sprendimus priima atsižvelgdamas į visų, susijusių su nagrinėjamu klausimu, asmenų nuomone.

18. Vengia tarpusavio konfliktų, o jiems iškilus elgiasi tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, puoselėja pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

19. Objektyviai ir teisingai vertina ugdytinių žinias, o iškilus neaiškumams – savo sprendimą paaiškina ugdytiniui individualiai. Pastabas ugdytiniams reiškia taktiškai.

20. Sporto varžybose, treniruotėse ir kituose renginiuose gerbia kitus, nevartoja necenzūrinės leksikos, nepažeidinėja varžybų ar renginio nuostatų, neįžeidinėja ir pagarbiai elgiasi su visais

varžybose ar renginyje esančiais asmenimis, vadovaujasi atitinkamos sporto šakos federacijos etikos kodeksu, nuostatais ar kitu norminiu dokumentu, negadina materialiojo turto.

21. Treneriai ar instruktoriai pažeidę etikos normas, varžybų ar renginių nuostatus ir taisykles bei užtraukę finansinę nuobaudą, privalo ją apmokėti.

VIII. UGDYTINIŲ PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

22. Treniruočių metu elgiasi kultūringai, mandagiai ir saugiai, neužtraukia grėsmės savo ir kitų Marijampolės sporto centro narių sveikatai ir materialiniam turtui.

23. Centro sporto bazių teritorijoje nerūko, nevartoja alkoholio, narkotinių medžiagų ir kitų kvaišalų, nežaidžia azartinių žaidimų, nesikeikia, nešiukšlina.

24. Rengiasi tvarkingai, sporto užsiėmimų vietose būna su atitinkama sportine apranga ir avalyne, laikosi asmens higienos reikalavimų.

25. Laikosi etikos.

26. Centro ugdytiniai sportinę aprangą naudoja atsakingai ir pagal paskirtį.

27. Sporto varžybose, treniruotėse ir kituose renginiuose gerbia kitus, nevartoja necenzūrinės leksikos, nepažeidinėja varžybų ar renginio nuostatų, neįžeidinėja ir pagarbiai elgiasi su visais varžybose ar renginyje esančiais asmenimis, vadovaujasi atitinkamos sporto šakos federacijos etikos kodeksu, nuostatais ar kitu norminiu dokumentu, negadina materialiojo turto.

28. Centro ugdytinių tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumo, draugiškumo, sąžiningumo, tolerancijos ir solidarumo principais ir yra orientuoti į sportinio ugdymo proceso kokybę bei akademinės atmosferos užtikrinimą. Ugdytinis bendraudamas su kitais ugdytiniais įsipareigoja:

28.1 gerbti kitų ugdytinių nuomonę;

28.2. pastabas reikšti korektiškai – nesikeikti, nekelti balso tono ir neprasivardžiuoti;

28.3. tolerantiškai vertinti kitų ugdytinių asmenines savybes;

29. Už ugdytinių supažindinimą su šiuo Etikos kodeksu ir jo nuostatų laikymąsi ugdymo, varžybų ir kitų renginių metu atsakingi treneriai ir instruktoriai.

30. Ugdytinių tėvai ar globai, kurių ugdytinis (-ė) pažeidė etikos normas, varžybų ar renginių nuostatus ir taisykles bei užtraukė Marijampolės sporto centrui finansinę nuobaudą, privalo ją apmokėti.

IX. UGDYTINIŲ UŽSIĖMIMUS IR VARŽYBAS AR RENGINIUS LANKANČIŲ TĖVŲ PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

31. Leiskite savo vaikui žaisti ir mėgautis žaidimu taip, kaip nori Jūsų vaikas ir treneris, o ne Jūs.

32. Prisiminkite, jog vaikas sportuodamas negali vienu metu vykdyti kelių nurodymų – trenerio, Jūsų ir savo paties sprendimo, nes nurodymai gali būti labai skirtingi.

33. Pasitikėkite treneriu, leiskite jam (jai) dirbti.

34. Skatinkite ir palaikykite vaiką, o kritikuokite skatinančiai ir pozityviai. Kritikuodamas nešaukite.

35. Niekada neišjuokite, nežeminkite dėl padarytos klaidos ar pralaimėjimo tiek savo, tiek varžovų ugdytinių.

36. Pagirkite ugdytinį už pastangas, net jei ir nepavyko pasiekti norimo rezultato.

37. Atminkite, jog Jūsų elgesį su teisėju ar varžovu kopijuos ir Jūsų vaikas. Būkite jam deramas pavyzdys.

38. Susipažinkite su sporto šakos vertybėmis ir stenkitės perteikti jas savo vaikui, skatinkite jį laikytis žaidimo taisyklių.

39. Nevartokite alkoholinių gėrimų, narkotinių medžiagų ir nerūkykite sporto aplinkoje – toks pavyzdys vaikui yra netoleruotinas.

40. Rodykite deramą pagarbą sporto šakos aplinkoje dirbantiems savanoriams ar pagalbiniais darbuotojams, nepriklausomai nuo Jūsų pasitenkinimo jų darbo kokybe – dažnai jie dirba be jokio atlygio Jūsų vaiko labui, aukodami savo laisvalaikį.

41. Nepamirškite, jog žaidimo ir treniruotės metu draudžiama stebintiems asmenims įeiti į varžybų erdvę, nebent Jūsų pagalbos paprašytų treneris.

42. Aptardami vaiko rezultatus su komandos treneriu, visada įvertinkite, ar Jūsų pokalbį girdi Jūsų ir kiti vaikai.

43. Niekada nesureikšminkite savo vaiko rezultato ir nelaikykite jo svarbesniu už galimybę vaikui gerai praleisti laiką sportuojant, mokantis ir tobulėjant.

44. Ugdytinių tėvai ar globai, pažeidę etikos normas, varžybų ar renginių nuostatus ir taisykles bei užtraukę finansinę nuobaudą, privalo ją apmokėti.

X. KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

45. Centro bendruomenės nariai privalo vadovautis šiuo Etikos kodeksu. Jei kyla abejonių, kad gali būti pažeistos Kodekso nuostatos, apie tai turėtų būti informuotas Centro įstaigos direktorius ar administracija.

46. Kodekso reikalavimų įgyvendinimą prižiūri Centro direktorius.

47. Esant konfliktinei situacijai tarp Centro bendruomenės narių, suinteresuotas asmuo pateikia raštišką informaciją Centro direktoriui, o šis inicijuoja patikrinimą. Direktoriaus įsakymu sudaroma Etikos komisija (toliau - Komisija) iš 5 Centro darbuotojų. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, turi teisę teikti siūlymą direktoriui dėl moralinio poveikio priemonių ar drausminių nuobaudų (žodinės, rašytinės pastabos, įspėjimo, įvertinimo paviškinimo, išbraukimo iš ugdytinių sąrašų ir pan.) šiam asmeniui skyrimo.

48. Kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms bendražmogiškoms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, šio kodekso nenumatytais atvejais, turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su Centro pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis ir ar gali būti toleruojamas.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Darbuotojai, sporto specialistai, ugdytiniai, ugdytinių tėvai ar globėjai bei kiti asmenys privalo atlyginti:

49.1. piktavališkai sugadintą Centro turtą ir nuosavybę;

49.2. Gautas finansines nuobaudas, kurios už asmens elgesį perduodamos Centru.

50. Kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami direktoriaus.

51. Kiekvienas Centro darbuotojas, treneris, instruktorius, ugdytis ir kiti Centro sportinėje veikloje ar renginiuose dalyvaujantys asmenys privalo vadovautis Etikos kodeksu.

52. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Vidaus tvarkos taisyklių pažeidimu.

53. Etikos kodeksas, priimtas kaip Centro bendruomenės susitarimas dėl tam tikrų vertybinių, elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

54. Etikos kodeksas skelbiamas viešai Centro internetiniame puslapyje.
